

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА
ІНФРАСТРУКТУРНОГО РОЗВИТКУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, РЕКРЕАЦІЇ ТА КРАЄЗНАВСТВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної
програми «Туризм і рекреація»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
к.е.н., доцент Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

O. Berezyvska

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТУРИСТИЧНИХ
ПІДПРИЄМСТВ»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ:

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 24 Сфера обслуговування

Спеціальність – 242 Туризм і рекреація

Освітньо-професійна програма – «Туризм і рекреація»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки – 4, семестр – 8

Компонент освітньо-професійної програми – вибірковий, професійний.

Дні занять – відповідно до розкладу занять.

Консультації – онлайн і офлайн відповідно до графіку консультацій кафедри.

Мова викладання – українська.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА:

Стадник Мирослава Євгенівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму, рекреації та краєзнавства.

Контактна інформація:

Адреса: 80381, вул. В. Великого, 1,
м. Дубляни, Львівський район, Львівська область,
кім. 312.

e-mail: stadnykmye@lnup.edu.ua

Телефон: +38-097-90-40-915.

Викладачка з 32-річним досвідом, автор та співавтор понад 70 наукових статей, 15 наукових монографій, 4 підручників, посібників, курсів лекцій (в т.ч. 1 навчальний посібник з грифом МОН України), понад 90 тез конференцій та 60 навчально-методичних розробок.

Читає освітні компоненти: Економіка туристичного підприємства, Організація готельного господарства, Організація ресторанного господарства.

Наукові інтереси: туристичний та готельно-ресторанний бізнес; аналіз стану, динаміки та взаємозв'язків явищ та процесів у сфері туризму; економіко-статистичний аналіз ринку туристичних послуг, оцінка конкурентоспроможності його учасників та вивчення маркетингових інструментів регулювання.

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Управління конкурентоспроможністю туристичних підприємств» спрямована на вивчення теоретичних основ конкурентоспроможності, методичних підходів щодо оцінки рівня конкурентоспроможності туристичних послуг, туристичного підприємства та туристичної галузі України, практичну підготовку студентів із здійснення аналізу конкурентоспроможності туристичної галузі, регіону, підприємства та турпродукту; розроблення стратегії підвищення конкурентоспроможності туристичного підприємства; оцінювання тенденцій функціонування та розвитку національного туристичного ринку.

Знання з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю туристичних підприємств» необхідні спеціалісту для оцінки ситуації на ринку туристичних послуг, визначення положення туристичного підприємства у конкурентному середовищі місцевого, регіонального, національного та міжнародного рівнів, прогнозування розвитку туристичної галузі України та виділення основних тенденцій її подальшого функціонування.

Освітній компонент «Управління конкурентоспроможністю туристичних підприємств» є вибірковою за освітньою програмою «Туризм і рекреація» спеціальності 242 Туризм і рекреація галузі знань 24 Сфера обслуговування, який викладається в 8 семестрі в обсязі 3 кредити. Підсумковий контроль – залік.

2. Мета та завдання освітнього компонента.

Мета викладання освітнього компонента полягає у поглибленні теоретичних знань, оволодінні сучасним методичним інструментарієм, практичними навичками з ефективного управління конкурентоспроможністю підприємств туризму у сучасних умовах господарювання.

Завдання освітнього компонента – формування знань, категоріального апарату, особливостей і механізмів управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства в умовах глобалізації; вивчення принципів і методів підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства, показників та факторів міжнародної конкурентоспроможності підприємства; вироблення навичок із застосування загальних та спеціальних методів управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства; набуття умінь розробляти, корегувати та контролювати стратегію конкурентоспроможності підприємства та організовувати діяльність щодо її реалізації.

3. Пререквізити: Основи економіки, Організація туризму, Спеціалізовані види туризму, Статистика у туристичній діяльності, Економіка туристичного підприємства, Аналіз діяльності туристичних підприємств, Маркетинг у туризмі.

4. Постреквізити: Стандартизація та сертифікація туристичних послуг, Інноваційні технології у туризмі, кваліфікаційна робота.

5. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.
Фахові (спеціальні) компетентності	К18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління. К24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
Програмні результати навчання	ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання. Пр21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

6. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	8	8
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	36	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	12	4
• практичні заняття, год.	24	6
• лабораторні заняття, год.	-	-
• семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	54	80
Форма контролю	залік	залік

7. Дидактична карта освітнього компонента

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки	9	1	2	-	-	6	9	0,5	0,5	-	-	8
Тема 2. Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку	12	1	4	-	-	7	12	0,5	0,5	-	-	11
Тема 3. Фактори забезпечення конкурентоспроможності туристичних підприємств	11	2	2	-	-	7	11	0,5	1	-	-	9,5
Тема 4. Аналіз і оцінювання конкурентоспроможності туристичних підприємств	13	2	4	-	-	7	13	0,5	1	-	-	11,5
Тема 5. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві	10	1	2	-	-	7	10	0,5	0,5	-	-	9
Тема 6. Мікростратегії конкурентоспроможності туристичних підприємств	9	1	2	-	-	6	9	0,5	0,5	-	-	8
Тема 7. Система управління конкурентоспроможністю підприємства на світовому ринку	13	2	4	-	-	7	13	0,5	1	-	-	11,5
Тема 8. Особливості конкурентоспроможності регіонів	13	2	4	-	-	7	13	0,5	1	-	-	11,5
Усього годин	90	12	24	0	0	54	90	4	6	0	0	80

Перелік соціальних, універсальних, «м'яких» навичок (soft skills)

1. Аналітичне мислення – здатність людини розуміти суть ситуації, проблеми, завдання, що досягається двома шляхами: розбиттям проблеми на складові частини та їх аналіз; відстеженням передумов: крок за кроком аналіз причин і наслідків.

2. Наполегливість – проявляється під час виконання практичних робіт та індивідуальних завдань;

3. Уміння працювати в команді – вміння слухати і поєднувати власні амбіції із колективною справою, вміння переконувати і знаходити компроміс, застосовується під час дискусійних обговорень, в ділових іграх, при опрацюванні практичних кейсів;

4. Відповідальність – почуття обов'язку перед одногрупниками, необхідність пояснити причини невиконання чи невчасного виконання завдання та шляхи виправлення ситуації;

5. Креативність, критичне мислення – вміння знаходити нестандартні нові рішення знайомих ситуацій, розуміння, аналіз, пошук вирішення актуальних проблем у розрізі освітнього компонента та висвітлення результатів під час занять, участь в конференціях і круглих столах, наукові публікації;

6. Системне мислення – вміння планувати, ставити поточні та кінцеві цілі та реалізовувати їх, аналізувати складні ситуації, знаходити оптимальне рішення;

7. Робота з інформацією – вміння збирати, аналізувати й оцінювати нову інформацію, задавати потрібні питання; орієнтуватися у широкому інформаційному полі сучасного світу.

Формат освітнього компонента – проведення лекцій і практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; виконання самостійної роботи здобувачами; проведення наукових досліджень та опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів і семінарів).

У карантинних умовах COVID-19 та воєнного стану в Україні допускається проведення лекцій і практичних занять у дистанційній формі з використанням платформ: Moodle, Microsoft Teams, Zoom, Skype, Viber.

Форми та методи навчання.

Лекційні заняття обов'язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, індивідуальні завдання, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія, кейс-завдання, ситуаційні завдання і т.д.

Стейкхолдери, практики, представники туристичного бізнесу, фахівці, залучені до викладання освітніх компонентів.

До викладання освітнього компонента долучаються представники органів державної виконавчої влади в галузі туризму і рекреації, державних та приватних туристичних підприємств, туристичних кластерів, операторів, національних

парків, підприємств готельно-ресторанного бізнесу, за участю яких проводяться так звані гостьові та виїзні заняття.

Остаточна оцінка розраховується наступним чином:

Види оцінювання	Кількість балів
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки	12
Тема 2. Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку	13
Тема 3. Фактори забезпечення конкурентоспроможності туристичних підприємств	12
Тема 4. Аналіз і оцінювання конкурентоспроможності туристичних підприємств	13
Тема 5. Конкурентоспроможність галузей у світовому господарстві	12
Тема 6. Мікростратегії конкурентоспроможності туристичних підприємств	13
Тема 7. Система управління конкурентоспроможністю підприємства на світовому ринку	12
Тема 8. Особливості конкурентоспроможності регіонів	13
Разом	100 балів

Окремі теми або освітній компонент можуть бути перезараховані на підставі результатів навчання за неформальною або інформальною освітою.

Підсумкова оцінка з освітнього компонента «Управління конкурентоспроможністю туристичних підприємств» виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, підсумкової атестації	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Методи контролю та оцінювання

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).
2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмові відповіді на питання (контрольна робота, самостійна робота); розв'язання практичних завдань;

виконання та оформлення схем, таблиць, діаграм; написання, есе, рефератів; підготовка презентацій тощо).

3. Практична перевірка (проведення опитування, здійснення моделювання ситуацій, складання моделей, виконання практичного завдання, аналіз виробничої інформації і т. д.).

4. Стандартизований контроль (тести).

5. Самоконтроль (самооцінка здобувачем якості засвоєного навчального матеріалу з освітнього компонента в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у робочих програмах або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: поточний контроль та залік.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Конкурентоспроможність підприємницької діяльності (туристична галузь): підручник / І. М. Труніна, О. А. Сущенко, Г. С. Ліхоносова. – 2-ге вид., переробл. і доповн. Кременчук: вид-во ПП Щербатих О. В., 2017. 268 с.

2. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.

3. Чернега О. Б., Білозубенко В. С., Бондаренко І. С. Інноваційна компонента конкурентоспроможності економіки України. Донецьк : Вид-во «Ноулідж», 2010. 327 с.

Допоміжний

1. Агафонова Л. Г., Агафонова О. Є. Туризм, готельний та ресторанний бізнес : ціноутворення, конкуренція, державне регулювання : навчальний посібник. Київ : Знання, 2014. 358 с.

2. Андросова Т. В., Чернишова Л. О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю : навч. посібник у структурно-логічних схемах. Харків : ХДУХТ, 2019. 202 с.

3. Стадник М. Є., Карпій О. П. Економіко-статистичний аналіз конкурентоспроможності малого підприємництва. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку* : зб. наук. праць. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2023. Вип. № 4 (64). С. 164-172.

4. Конкурентоспроможність підприємства : навчальний посібник / І. А. Дмитрієв, І. М. Кирчата, О. М. Шершенюк. Харків: ФОП Бровін О. В., 2020. 340 с.

5. Конкурентоспроможність підприємства : підручник / за заг. ред. А. С. Даниленка. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 320 с.

6. Конкурентоспроможність підприємства : підручник / П. І. Юхименко, М. В. Вихор, Ю. С. Гринчук, Н. В. Коваль, Л. П. Хахула, О. І. Шемігон та ін.; за ред. А. С. Даниленка. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 320 с.

7. Лупак Р. Л., Васильців Т. Г. Конкурентоспроможність підприємства. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.

8. Мельник Т. М., Іксарова Н. О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 456 с.

9. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 991 (остання редакція від 07.12.2023.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF#Text>

10. Про підтримку розвитку туризму в Україні : Указ Президента України від 02.03.2001р. № 127/2001. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/2001#Text>

11. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 № 168-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>

12. Про туризм : Закон України №324/95-ВР від 15 вересня 1995 року (недакція від 01.01.2024). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

13. Стадник М. Є., Живко З. Б. Креативні індустрії для підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств. *Стратегічні пріоритети розвитку соціально-економічних систем у контексті сучасного наукового виміру* : Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Запоріжжя, 25 жовтня 2024 р). Полтава: Видавництво ПП «Астроя». 2024. С. 206-210.

14. Стадник М. Є., Живко З. Б. Логістичні інновації у забезпеченні конкурентоспроможності туристичних підприємств. *Маркетинг і логістика в системі менеджменту: виклики цифрової глобалізації* : тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції, пам'яті професора Євгена Крикавського. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2024. С. 130-132. URL: <https://science.lpnu.ua/ml-conference/proceedings>, вільний.

15. Стадник М. Є., Живко З. Б., Родченко С. С., Шегинська А. І., Живко О. В. Роль розвитку туристичної індустрії для економіки. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Економіка»*. 2024. № 10(38). С. 343-361. URL : [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-10\(38\)-343-360](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-10(38)-343-360)

16. Стадник М. Є., Шегинський І. І., Ганусяк І. М., Лабарткава В. В. Формування конкурентної стратегії підприємства. *Formation of Knowledge Economy as the Basis for Information Society : The 7th International Scientific Seminar Venice-Verona, Italy 15-18 December, 2018*. Kyiv-Venice-Verona: IAIS-NAM, 2018. С. 70-73.

17. Стадник М., Даниленко Н., Ковалик С. Перспективи розвитку ринку туристичних послуг в Україні. *Економіко-соціальні відносини в галузі фізичної культури та сфері обслуговування* : тези доп. VI Міжнар. наук.-практ. конф. (9-10

травня 2024 року, м. Львів) / за заг. ред. Н. Павленчик. Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2024. 288 с. 158-160.

18. Стойко І. І. Шерстюк Р. П. Управління конкурентоспроможністю (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести). Навч.-метод. посібник. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2021. 156 с.

19. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія / за загальною редакцією професора О. Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2017. 514 с.

20. Управління конкурентоспроможністю персоналу, робіт та послуг : теорія, методологія, практика : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. В. В. Іванової. Київ : ДЗВО «Університет менеджменту освіти», 2020. 201 с.

21. Управління конкурентоспроможністю підприємств : підручник / за заг. ред. Г.Т. П'ятницької. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2017. 700 с.

22. Управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах : колективна монографія / за заг. ред. М. В. Шарко. Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2016. 177 с.

23. Управління міжнародною конкурентоспроможністю : підприємство – регіон : монографія / [Ю. Г. Козак, І. О. Уханова, О. А. Єрмакова, О. О. Сукач, С. В. Ляліков, О. В. Сулім, Д. Н. Бурлаченко, О. В. Захарченко, О. Р. Швагер, Н. А. Постова, О. О. Біла, Л. І. Андрусенко, П. Д. Дмітрієв, Д. А. Нікіфоров] ; за ред. Ю. Г. Козака, І. О. Уханової. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 173 с.

Інформаційні ресурси

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Університету, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

- Наукова бібліотека Університету, м. Дубляни вул. В. Великого, 1.
- Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2;
- Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13;
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ, вул. Драгоманова, 17;
- Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет з переліком сайтів:

<https://www.tourism.gov.ua/> - Державне агентство розвитку туризму України

www.mavica.ra - Багатомовний пошуковий каталог.

<https://stat.gov.ua/uk> – Державна служба статистики України.

<http://www.lv.ukrstat.gov.ua/> - Головне управління статистики у Львівській області.

<https://www.wttc.org/> – Всесвітня рада з туризму та подорожей.

<https://moodle.lnup.edu.ua/> - Віртуальне навчальне середовище.

<https://nto.ua/> - Національна туристична організація України.

<http://rada.gov.ua/> – Законодавство України.

Силабус освітнього компонента розглянутий та схвалений
на засіданні кафедри туризму, рекреації та краєзнавства

Протокол №1 від 25 серпня 2025 року

В.о. завідувача кафедри

Оксана КРУПА

Погоджено навчально-методичною комісією
спеціальності Туризм і рекреація

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова НМКС

Оксана КРУПА

Затверджено рішенням навчально-методичної
ради факультету землевпорядкування та
інфраструктурного розвитку

Протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова НМРФ

Павло КОЛОДІЙ